

VIKMA05

Organizace znalostí

12. 5. 2017: Reprezentace znalostí a vizualizace
v systémech organizace znalostí (P11)

FF MU, jaro 2017

Mgr. Josef Schwarz

126172@mail.muni.cz

Osnova

- Praktická část
- Teoretická část
 - Reprezentace znalostí
 - Vizualizace v systémech organizace znalostí
- Zadání 11. (posledního) dílčího kroku DA

Praktická část

Teoretická část

Topic Maps (Mapy témat)

- Mezinárodní standard pro reprezentaci a sdílení znalostí
- Vývoj
 - 1991 (Davenport group) – SOFABED
 - 1999/2000 ISO/IEC 13250:2000 SGML Applications - Topic Maps
 - 2003/2006 druhé vydání
 - *ČSN ISO/IEC 13250 (369830) Informační technologie - Aplikace SGML - Mapy námětů*

Topic Maps (Mapy témat)

- Dvouvrstvý datový model
 - Informační vrstva (*information layer*)
 - Informační zdroje
 - Znalostní vrstva (*knowledge layer*)
 - Témata a jejich vztahy
- Základní prvky
 - Témata (*topics*)
 - Vztahy (*associations*)
 - Výskyty (*occurences*)
- Doplnkové prvky
 - Popis (*type*)
 - Oblasti platnosti (*scope*)

Topic Maps (Mapy témat)

○ Témata

- Vztahují se k předmětům (entitám)
- Řešení synonymie a dalších jazykových problémů
- Indikátory témat
 - Lokátor předmětu (subject locator)
 - Tématem je zdroj
 - Identifikátor předmětu (subject identifier)
 - Tématem je předmět
 - PSI ([Published Subject Indicator](#) – OASIS – [sady PSI od OASIS](#))

Topic Maps (Mapy témat)

- Výskyty
 - Propojení témat a dokumentů
 - Externí
 - Odkaz na zdroje z informační vrstvy (URI)
 - Interní
 - Odkaz na téma ze znalostní vrstvy

Topic Maps (Mapy témat)

○ Vztahy

- Součástí znalostní vrstvy
- Libovolné vztahy spojující i více témat
- Role (role type)
 - Téma: „dělník“, „obec“, „manévry“
 - Vztah: „pracuje jako“, „je řízena starostou“, „probíhají v“
 - Téma: „svářeč“, „Jan Novák“, „vojenský prostor“
 - Typ výskytu: „interní směrnice“, „zápis z jednání zastupitelstva“, „článek“

Topic Maps (Mapy témat)

- Oblasti platnosti
 - Určení kontextu
 - Možnost použití více terminologií
 - Slučování map, vícejazyčné mapy, filtrace
 - Personalizace, řešení různých pohledů na totéž téma

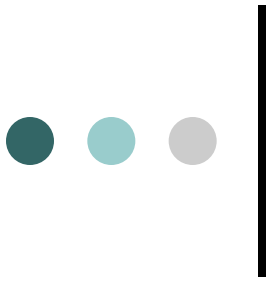
Topic Maps (Mapy témat)

- Syntax (formáty)
 - XTM (XML Topic Maps)
 - CTM (Compact Topic Maps)
 - CXTM (Canonicalization XTM)
 - TMQL (Topic Maps Query Language)
 - TMCL (Topic Maps Constraint Language)

Topic Maps (Mapy témat)

- Aplikace
 - Správa klasifikačních schémat, taxonomií a jiných systémů organizace znalostí
 - Integrace knihovních katalogů
 - Tvorba sémantických portálů
 - Obsahová správa e-learningu
- TM versus SW
- Možnost testování
 - Komerční: [Ontopia](#)
 - Open source: [TM4J](#)

Vizualizace

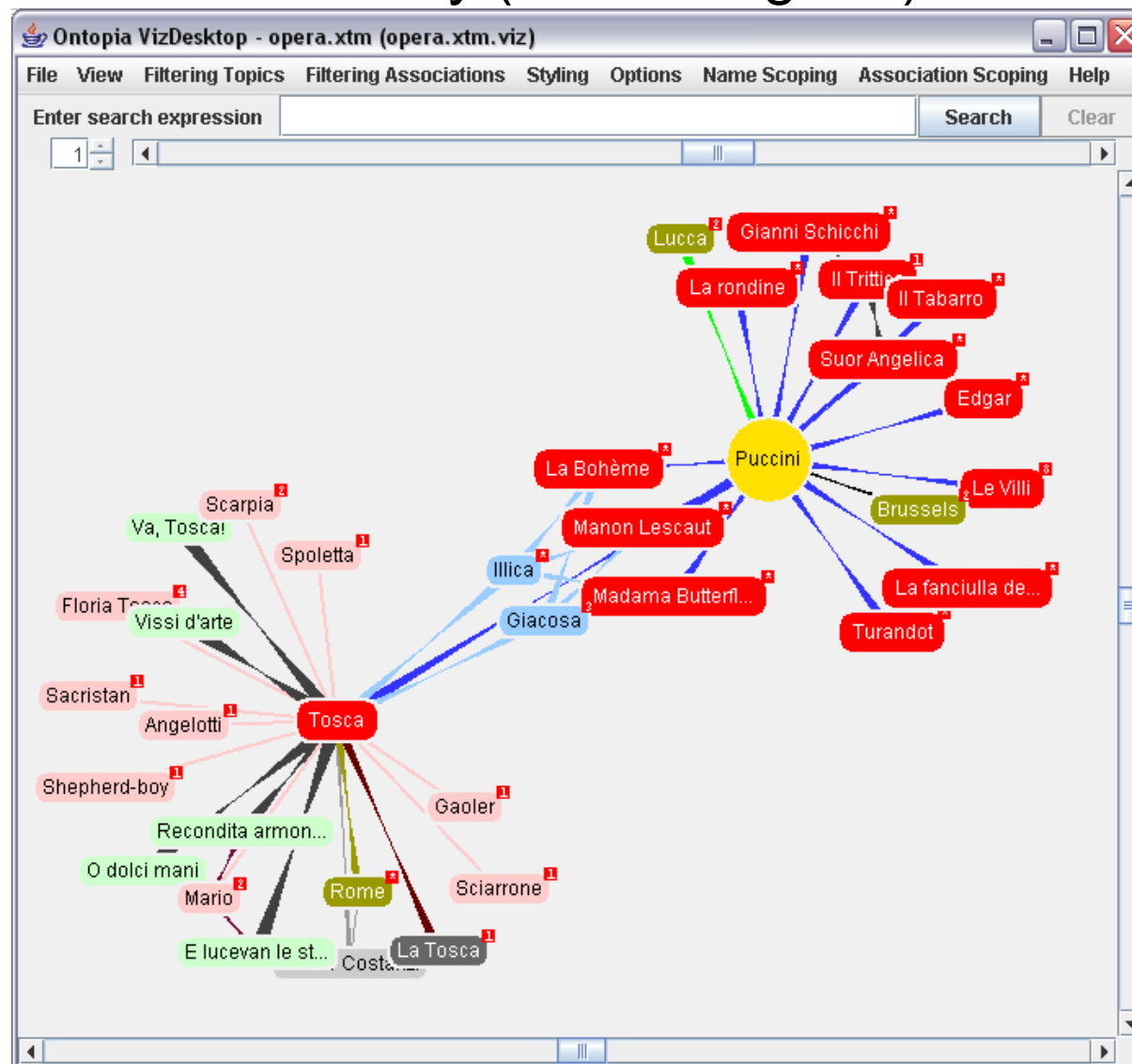

Vizualizace

- Znalostní struktury
- Notáční znaky
- Výsledky vyhledávání

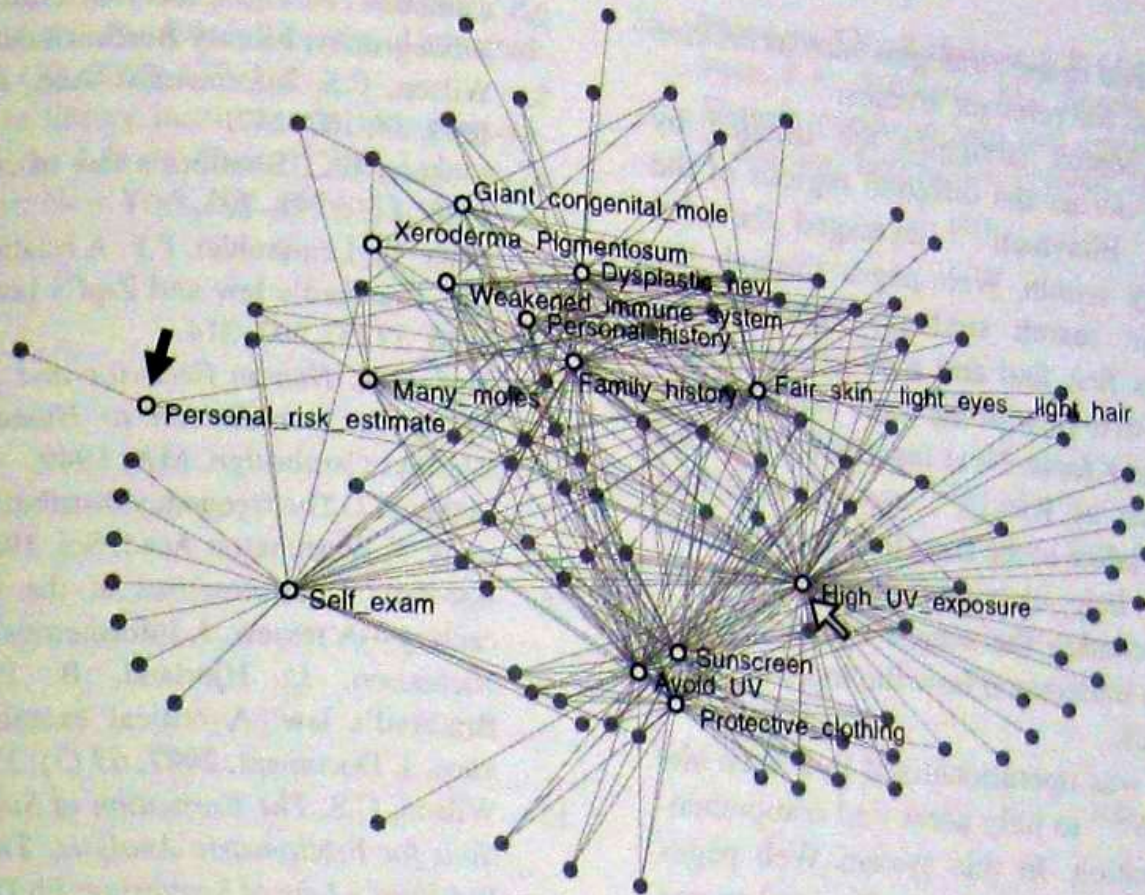
Vizualizace

Znalostní struktury (TM – Vizigator)

Vizualizace

Znalostní struktury

2567

Fig. 3 The scatter network for melanoma risk/prevention showing how 14 facts (white labeled nodes) occur in 108 relevant pages (solid nodes). The white arrow points to a common fact and the black arrow points to a rare fact.

Source: Adamic, L.A.; Bhavnani, S.K.; Xiaolin, S. Scatter networks: A new approach for analyzing information scatter on the web. *New J. Phys. (Special Issue on Complex Systems)* **2007**, *9*, 231.

Vizualizace

Znalostní struktury

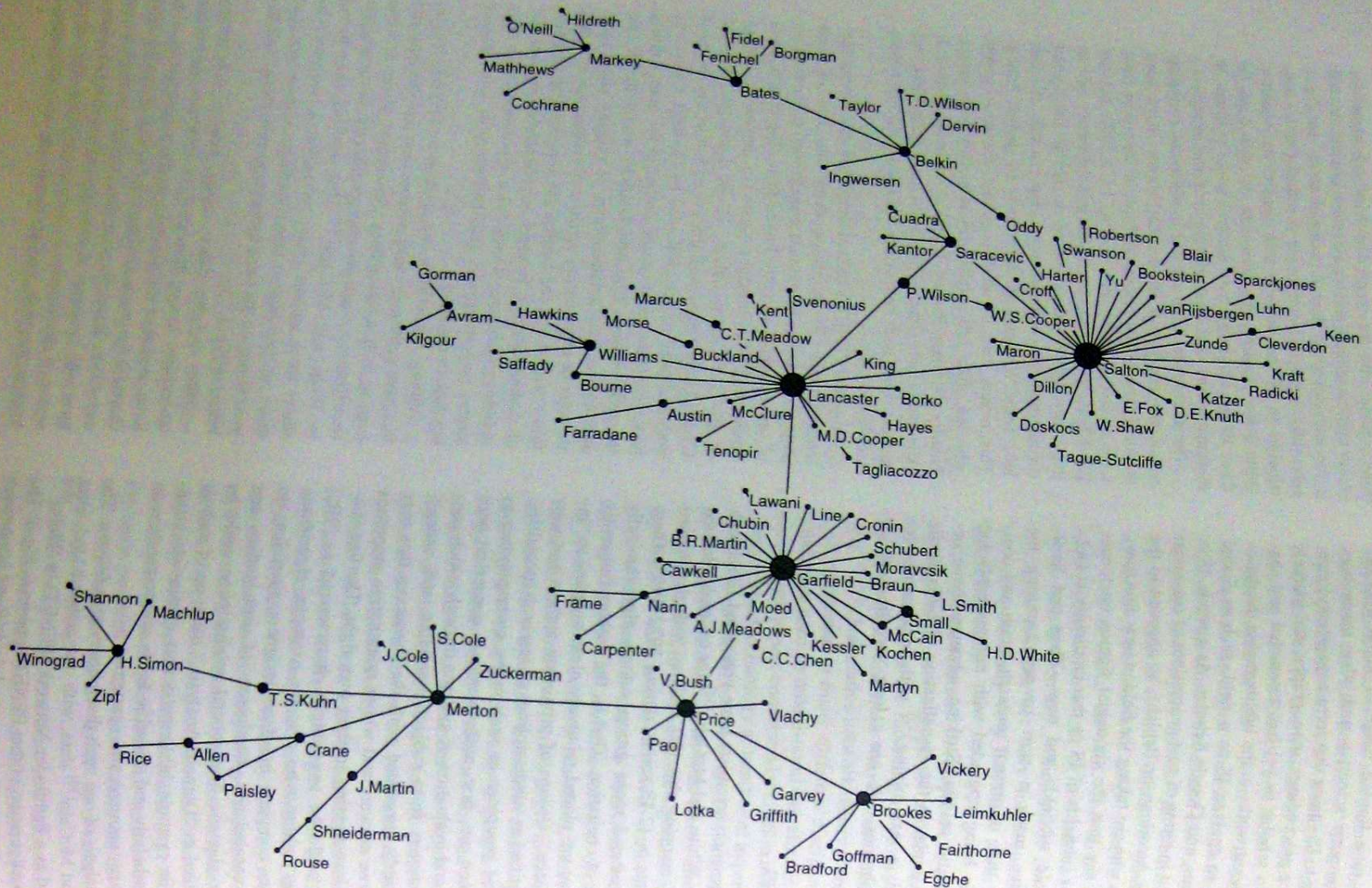

Fig. 1 A map of 121 authors in IS, 1972–1995.

Vizualizace

Bibliografická data

[Bibliografie A. Merty](#)

Vizualizace

Notační znaky

